

© SHUTTERSTOCK.COM

Wat we van Spanje kunnen leren ...

“Those who fail to learn from history, are doomed to repeat it.” Een quote van Winston Churchill is verrassend accuraat in het verhaal van de Afrikaanse varkenspest. Een duik in de geschiedenis leert ons dat Spanje maar liefst 35 jaar lang vocht tegen de ziekte, om in 1995 eindelijk opnieuw de Afrikaanse varkenspest-vrije status te kunnen bemachtigen.

Nele Kempeneers

Spanje begon zijn strijd tegen de Afrikaanse varkenspest in 1960, toen de ziekte via de handel haar intrede deed en zich snel in het hele land verspreidde bij wilde en gedomesticeerde varkens. Het werd voor het eerst de link geleid tussen de verspreiding van Afrikaanse varkenspest en een zacht veeek die in zuidere streken voorkomt. Een belangrijke factor in de snelle verspreiding was dat gezinnen vaak enkele varkens hadden, die net als op de kleinschalige familiebedrijven dikwijls voedselrestjes te eten kregen. Daardoor was de bestrijding van Afrikaanse varkenspest in Spanje een grote uitdaging. Toen het land in 1980 kandidaat was om toe te treden tot de Euro-

pese Unie, kreeg het Europese midden om de Afrikaanse varkenspest te bestrijden. Dankzij onderzoek werden detectiemethoden steeds efficiënter. Tegelijk kreeg de ziekte in Spanje een endemisch karakter: ze bleef in bepaalde gebieden voorkomen met een stabiel aantal besmettingen. De initieel hoge mortaliteit zakte wel naar een sterftecijfer onder de 5% in besmette diergroepen.

Een gezamenlijk front

Het duurde nog tot het begin van de jaren 90 voor er echt doeltreffende maatregelen genomen werden, inclusief het opruimen van besmette diergroepen en strikte bioveiligheid. De

belangrijkste steunpilaar was de nauwe samenwerking tussen de federale en regionale beleidsniveaus, de varkenshouders, de veeartsen, de jachtverenigingen en de onderzoeksinstituten. Die resulteerde in een striktere aangifte bij besmetting, onderzoek van de verspreidingsroutes, een snelle opsporing en gebiedsafbakening en een betere controle op zowel de slachtingen als het voeren van voedselresten. Ook de bioveiligheidsregulering strekte op vooruit. Na de complete reiniging en desinfectie van een opgeruimde stal werden er bijvoorbeeld een maand lang wat PMP-negatieve dieren in gehuisvest. Indien er dan geen besmetting optreedt, mocht de stal opnieuw in gebruik genomen worden.

Ook de economische drijfveer speelde een erg belangrijke rol in het overwinnen van de ziekte. Spanje had zijn varkensproductie tussen 1960 en 1989 met 180% zien toenemen en stond te popelen om de internationale markt te betreden.

Preventiemaatregelen

Hoe wil Spanje vandaag nieuwe uitbraken van dierziekten vermijden? Naast de algemene bioveiligheidsvoorschriften legt de Spaanse overheid nieuwe varkensbedrijven vrij drastische maatregelen op wanneer ze een vergunning aanvragen. Zo wordt geen nieuw varkensbedrijf toegelaten op minder dan 1 km van een dorp, een drijfmestopslag of een ander varkensbedrijf. De afstand tot het slachthuis en berengenicabedrijven moet minstens 2 km bedragen. Voor zeugenbedrijven is dat zelfs 3 km. Ook voor de bedrijfsgroottes zijn er beperkingen. Deze regels gelden niet voor bestaande bedrijven. ■

Dit artikel is gebaseerd op een voordracht van Miguel Angel Higuera van de Spaanse vereniging voor varkenshouders Anprogapor bij Copa-Cogeca en op artikels van *National Hog Farmer* en *Farm Journal's Pork*.